

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС ДІЙСНОГО
СПОСОБУ ПАСИВНОГО СТАНУ
(PRAESENS INDICATIVI PASSIVI)

ЗЩ

ТЕПЕРІШНІЙ ЧАС ДІЙСНОГО СПОСОБУ ПАСИВНОГО СТАНУ (PRAESENS INDICATIVI PASSIVI)

- Ця часова форма утворюється від презентної основи за допомогою особових закінчень
- S. Pl.
- 1.-or (r) 1.-mur
- 2.-rīs 2.-mini
- 3.-tur 3.-ntur

- Legĕre (III)
- S.
- 1. Legor 1. Legĭmur
- 2. Legĕris 2. Legĭmini
- 3. Legĭtur 3. Legŭntur

- Відмінюючи дієслова у пасивному стані, слід пам'ятати
- таке:
- 1) у 1-й особі однини I дієвідміни кінцевий голосний основи -а зливається із голосним -о в закінченні -or amor (із ama-or);
- 2) у III дієвідміні між основою і закінченнями, (тобто скрізь, крім 1-ї особи однини), вставляються сполучні голосні: -ě- перед закінченням -ris, -ŷ- перед закінченням -ntur, -ĭ- в усіх інших випадках;
- 3) у 3-й особі множини IV дієвідміни між основою і закінченням з'являється голосний - ŷ -.

- Зразок відмінювання dāre (давати), habēre (мати), dicēre (говорити), capere (брати), audire (слухати)

• ДІЄВІДМІН а

- I II III III A IV

- S.

- I. Dor * habeor dicor capior audior

- 2. daris habēris dicēris **capēris audīris

- 3. datur habētur dicītur capītur auditur

- Pl.

- 1. damur habēmur dicīmur capīmur audimur

- 2. damini habēmini dicīmini capīmini audimini

- 3. dantur habēntur dicūntur capiuntur audiūntur

ІНФІНІТИВ ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ ПАСИВНОГО СТАНУ (INFINITIVUS PRAESENTIS PASSIVI)

- Ця форма інфінітиву утворюється від презентної основи за допомогою закінчень -rī в I, II, IV дієвідмінах; -ī в III дієвідміні;
- amare (кохати) — amari (кохатись, бути коханим) movēre (рухати) — moveri (рухатись, бути руханим) legēre (читати) — legi (читатись, бути читаним) audire (слухати) — audiri (слухатись, бути слуханим)
- Curare vincēre

СИНТАКСИС ПАСИВНОЇ КОНСТРУКЦІЇ

- При вживанні активної граматичної конструкції присудок ставиться в активному стані і вказує на дію, яка виконується носієм дії (підметом) і поширюється на об'єкт дії (прямий додаток):
- *Amicitia vitam ornat.*— Дружба прикрашає життя.
- *Studiosa librum legit.*— Студентка читає книжку.
- При заміні активної конструкції на пасивну прямий додаток стає підметом, а підмет — непрямим додатком в Ablativus. Якщо непрямий додаток (носій дії) виражений іменником, що означає неживий предмет, він називається Ablativus instrumenti (аблятив знаряддя). Якщо непрямий додаток (носій дії) виражений іменником, що називає діючу особу, то він ставиться в аблятиві з прийменником *a, ab* і називається Ablativus auctoris.

- Примітка, Прийменник а стоїть перед наступним приголосним, аb перед наступним голосним і h.
- Дієслово-присудок з активної форми переходить у пасивну узгоджується з новим підметом:
- Vita amicitia ornatur.— Життя прикрашається дружбою (Ablativus instrumenti).
- Liber a studiosa legitur.— Книжка читається студенткою (Ablativus auctoris).
- Agricola (ae m) agrum (ager, agri (m)) collit.
- Ager ab agricolā collitur